

SEC Working Papers Forum ครั้งที่ 1

Q&A

หัวข้อ “การออมเพื่อการเกษียณอายุ”

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเพียงพอของรายได้จากการออมและลงทุนเพื่อเกษียณอายุ: กรณีศึกษาสำหรับสมาชิก กบข.

1. Methodology ในการศึกษา

การตั้งสมมติฐานว่า expected value of asset return มีการกระจายตัวแบบ normal distribution อาจไม่เหมาะสม ควรปรับให้ครอบคลุมการกระจายตัวในรูปแบบต่าง ๆ แต่การปรับปรุง model อาจไม่คุ้มค่า และในส่วนของ expected value of asset return ต้องทำด้วยความระมัดระวัง และการวิเคราะห์ผลโดยใช้ความเสี่ยงที่ต่างกัน อาจไม่เหมาะสมกับคนทุกคน แม้อายุเท่ากัน เพราะ risk tolerance ต่างกัน การลงทุนแบบ life path ไม่ได้ตอบโจทย์ทุกคน เพียงแต่ตอบโจทย์ความเจือจางของสมาชิกเท่านั้น และช่วยในการ maximize return ขณะที่ minimize downside risk

นอกจากนั้น การนำไปสู่ policy implication ควรได้ผลลัพธ์ที่ชัดเจนกว่านี้ และควรมีการทำ dynamic optimization เพื่อหา glide path ที่เหมาะสม

ลักษณะของ glide path ตามหลักการทางวิชาการต้องเริ่มด้วยการลงทุนในสินทรัพย์เสี่ยงในสัดส่วนสูงเมื่ออายุน้อย แล้วลดสัดส่วนการลงทุนในสินทรัพย์เสี่ยง เมื่ออายุมากขึ้น แต่ในบางประเทศ เช่น อังกฤษ มีการกำหนดสัดส่วนการลงทุนในสินทรัพย์เสี่ยงต่ำเมื่ออายุน้อย คงเป็นเพราะเพื่อให้สมาชิกใหม่ที่เพิ่งเข้าระบบมีทัศนคติที่ดีต่อการลงทุนก่อน และค่อยปรับการลงทุนในสินทรัพย์เสี่ยงมากขึ้น

2. Terminal Value

ควรตั้งเป้าหมาย terminal value หรือเงินได้ตอนเกษียณ เพื่อประเมินความเพียงพอของเงินได้เลี้ยงชีพหลังเกษียณต่อเดือน จะทำให้ภาครัฐสามารถดำเนินนโยบาย หรือภาคเอกชนมีการผลักดันต่อเนื่องผ่าน 3 ตัวแปรได้ คือ 1) อัตราการออมที่อาจกำหนดให้มากขึ้น 2) นโยบายการลงทุน 3) อายุเกษียณ ซึ่งยังต่ำสำหรับประเทศไทย และควรต้องมีตัวกระตุ้นให้เกิด 3 ปัจจัยดังกล่าว ทั้งนี้ อาจใช้มาตรฐานที่ทาง World Bank กำหนดไว้เป็นร้อยละของรายได้ต่อเงินเดือนเดือนสุดท้ายมาเทียบได้ถึงจำนวนเงินที่เพียงพอหลังเกษียณได้ และมีบางประเทศ เช่น สิงคโปร์ กำหนดเป็นจำนวนเงินไว้ว่าเมื่อเกษียณต้องมีเงิน SGD150,000 ต่อคน หรือประมาณ 4 ล้านบาท (เทียบกับของประเทศไทยที่ปัจจุบันกอง PVD เฉลี่ยมี 2 แสนกว่าบาทต่อคน)

3. การออมภาคบังคับ

ปัจจุบันแม้มีการจัดตั้ง กบข. แต่ข้าราชการก็ยังได้เงินในส่วนของบำนาญจากภาครัฐอยู่ในสัดส่วนที่มากกว่าเงินได้จาก กบข. ซึ่งอาจสร้างปัญหาระยะยาวให้กับฐานะการคลัง สำหรับการออมภาคบังคับของภาคเอกชน ซึ่งมีการแนวคิดมาตั้งแต่ปี 2543 แต่ยังไม่สำเร็จ เพราะผู้ที่จะผลักดันกฎหมายยังไม่เห็นความสำคัญของเรื่องนี้ หากภาควิชาการมีงานศึกษาที่สนับสนุน และภาครัฐก็ช่วยกันผลักดัน โดยต้องมองว่าเป็นเรื่องของทุกคน (ไม่ใช่แค่ผู้สูงวัย) และทำให้นายจ้างเห็นประโยชน์ การออมภาคบังคับจึงจะเกิดขึ้นได้

สำหรับการเริ่มต้นให้มีการออมภาคบังคับ ควรบังคับให้ทุกคนออม แต่ให้ออกได้ตามความสมัครใจ ซึ่งในความเป็นจริงก็มักจะพบว่าคนส่วนใหญ่เมื่อเข้าระบบแล้วก็จะไม่ค่อยออกจากระบบ เพราะมีพฤติกรรมเฉื่อยชา

4. การมีส่วนร่วมของภาคเอกชน

ภาคเอกชนควรมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุนรวมแบบ life path ซึ่งในปัจจุบันมีเพียง 1 บลจ. เท่านั้น แต่ประชาชนก็ยังไม่สนใจลงทุน จึงควรรหาคำตอบถึงสาเหตุว่าเป็นปัจจัยใด เช่น อัตราผลตอบแทน ค่าธรรมเนียม หรือความรู้ความเข้าใจ เป็นต้น ผลสำรวจของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจากกลุ่มคนที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี การมีความรู้ ความเข้าใจ จะมีส่วนช่วยผลักดันให้เลือกการลงทุนแบบ life path